

Handläggare:

Lena Svantesson

Årsrapport 2010 för implementering av Handlingsprogram övervikt och fetma 2010 - 2013

Ärendebeskrivning

I detta ärende anmäls Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltnings Årsrapport 2010 för implementering av Handlingsprogram övervikt och fetma 2010-2013.

Beslutsunderlag

Förvaltningens anmälan, 2011-05-19

Bilaga 1 Årsrapport 2010 för implementering av Handlingsprogram övervikt och fetma 2010-2013

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i Programberedning för folkhälsa och psykiatri 2011-06-20.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att lägga anmälan till handlingarna.

Förvaltningens motivering till förslaget

I "Handlingsprogram övervikt och fetma 2010-2013" som beslutades i Hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) den 27 april 2010 finns ett antal inriktnings- och effektmål för visionen och de prioriterade områdena. Resultaten av dessa mål redovisas i Årsrapport 2010 för implementering av Handlingsprogram övervikt och fetma 2010-2013 (bilaga 1) liksom resultat av de åtgärder som vidtagits i de sju strategierna i "Åtgärdsplan för implementering av Handlingsprogram övervikt och fetma 2010-2013", som också beslutades i HSN 27 april 2010.

Enligt visionen i Handlingsprogram övervikt och fetma 2004 och 2010-2013 ska under tioårsperioden, 2003 till 2013, antalet personer med fetma (BMI \geq 30) halveras.

Utveckling av andel vuxna med fetma

Enligt Folkhälsoenkät 2010 har andelen personer med fetma i Stockholms län **ökat** både bland män och kvinnor sedan 2002 och 2006.

Fetma BMI\geq30	Andel 2002	Andel 2006	Andel 2010
Män	10,0 %	10,6 %	12,4 %
Kvinnor	9,0 %	10,5 %	11,0 %

Åldersstandardiserat med 2010 som standardpopulation

Medel-BMI (kg/m²) 2010 för både män 26 och kvinnor 24 är på samma nivå som 2006.

Andelen ungdomar 18-24 år med övervikt och/eller fetma har **ökat** sedan 2006. År 2010 är andelen bland män 25% och bland kvinnor 17%.

Utveckling av andel barn med fetma

Det finns ändå en positiv tendens. Bland 4-åringarna i länet minskar andelen med övervikt och fetma. Även de preliminära resultaten av behandling av barn med fetma på Södertälje BUMM ser lovande ut.

Resultat av de sju strategierna i Åtgärdsplanen

Strategi 1. Styra via avtal/upphandlingar samt planera och förbättra uppföljningar av avtal

Uppföljning av avtalen med Husläkarmottagningarna visar att totalt 7022 (inkluderar primärvårdsrehab och psykiatriska mottagningar) recept på Fysisk aktivitet har förskrivits år 2010, jämfört med 5130 år 2009 och 3741 år 2008.

I journaler på husläkarmottagningarna med diagnos diabetes har 63% registrerat BMI och i journaler med diagnos hypertoni har 27% registrerat BMI.

I en webbaserad enkät i december 2010 till husläkarmottagningar svarade 76,4 %. Av dessa kände 78% till Handlingsprogram övervikt och fetma 2004 och 99% kände till att det finns riktlinjer för fysisk aktivitet på recept; FaR.

Strategi 2. Planera och stödja implementeringen samt följa upp implementeringen och strategi 3. Upprätta kommunikationsplan för implementeringsarbetet

En kommunikationsplan har upprättas och följs upp. Utskick av kortversionen "Lägre vikt på sikt" samt beställningsbrev för kortversion samt Handlingsprogram övervikt och fetma 2010-2013 har skickats till 900 verksamhetschefer inom SLL, samt till socialchefer och barn- och

ungdomschefer i alla stadsdelar och kommuner (38st) samt till 286 skolsköterskor i åk 9 i Stockholms län. 700 ex har beställts av "Lägre vikt på sikt" och drygt 900 ex av Handlingsprogram övervikt och fetma.

Strategi 4. Öka kunskap och kompetensutveckling via t.ex utbildningar

Utbildningsinsatser på Centrum för Allmänmedicin: CeFAM

Totalt har CeFAM haft kontakt med/besökt 202 enheter angående Handlingsprogram övervikt och fetma och totalt har man nått 2111 personer via informations och utbildningsinsatser.

Utbildningsinsatser på Norrtulls ÖverviktsCentrum

Två utbildningar om 5 dagar har genomförts med 26 personer från 13 Husläkarmottagningar och 5 specialistenheter och två 1-dagsutbildningar för ST-läkare. Totalt deltog 20 personer från 16 husläkarmottagningar.

Fysisk aktivitet i Stockholms läns landsting, FaR I SLL

Projektledarna för FaR I SLL på CeFAM nått ut med utbildning eller information kring FaR till 2316 personer vid 75 tillfällen. 12 av dessa tillfällen var för 229 personer inom psykiatrin, som är ett särskilt riktat uppdrag.

Strategi 5. Stärka vårdkedjan för BARN

Södertäljemodellen för behandling av barn med fetma

Fem barn- och ungdomsmedicinska mottagningar; BUMM har med särskilt stöd (coachning) under två år (inklusive upparbetning och avveckling av projektet) etablerat fungerande, tvärprofessionella och självgående behandlingsteam för barn med fetma. Projektet avslutades under 2010. På fyra av BUMM fullföljde ca 36 % av familjerna gruppundervisningen, det vill säga deltog i mer än 4 av 7 möten, men ytterligare 20 % var initialt med men deltog bara i 1-3 möten. Utbildningen som organiserades av coachingteamet i samarbete med Överviktscentrum Karolinska vid projektstart och senare med bl a empowerment får mycket goda vitsord.

Ungdomsmottagning för behandling av fetma i åldern 16-25 år vid Överviktscentrum Norrtull

Resultat efter 3 år och 3 månader: Av 530 inkomna remisser har 477 godkänts. 444 patienter har kallats och 296 patienter har kommit till nybesök. 60 procent av dessa var under 20 år och 66 procent kvinnor och 34 procent män. Medel BMI i hela gruppen är 39,3 med en spridning mellan 27,9 - 68,4.

Under behandlingstiden hittills har ca 35 procent av patienterna uppnått en viktminskning på minst 5 procent av ursprungsvikten och 11 % har gått ner mer än 10 procent av ursprungsvikten. Vid senaste uppföljningen hade 25 procent av patienterna kvar en viktreduktion på minst 5 procent och 8 procent höll kvar en 10 procents viktminskning.

Strategi 6. Stärka vårdkedjan för VUXNA

MotVikt på Danderyds sjukhus

För att stärka vårdkedjan för vuxna med fetma startades 2008 ett projekt att utveckla Mobila team på MotVikt på Danderyds sjukhus. Det utvecklades till att patienterna efter sin 6 månader långa behandling följdes upp på MotVikt i 1,5 år. Under 2010 har en grupp med 60 patienter från start efter 6 månader en medelviktneđgång på 11,6 procent, efter 12 månader 9,4 procent och efter 24 månader 7,0 procent. Till uppföljningen vid 24 månader kom 50 procent av patienterna.

Våga Väga-projektet på Danderyds sjukhus

Projektet har pågått sedan 2006 och gäller gravida kvinnor med BMI över 30 som skall ingå i ett interventionsprogram. 122 patienter har inkluderats i projektet. Kvinnorna hade vid inskrivningen ett BMI mellan 30 och 50. 36 procent av patienterna har med stöd av projektet klarat att begränsa viktuppgången under graviditet till max 6 kg. 66 procent av kvinnorna har klarat att hålla viktuppgången på max 10kg. 30 patienter av 122 (27 procent) förlöstes med kejsarsnitt.

Strategi 7. Initiera samhällsinriktade överviktsprojekt

Inga medel har avsatts under 2010 för samhällsinriktade överviktsprojekt.

Att minska andelen personer med fetma är till stor del en samhällsfråga, vilket innebär att Stockholms läns landsting inte ensam klarar av att uppfylla den uppsatta visionen, även i ett längre perspektiv, utan måste arbeta brett och förebyggande tillsammans och genom andra aktörer i samhället.

Catarina Andersson Forsman
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Catharina Barkman
Avdelningschef